

Eiropas
Komisija

Vides politikas īstenošanas pārskats

LATVIJA

Eiropā ir spēkā visaptveroši tiesību akti un politika, kuras mērķis ir nodrošināt gaisa un ūdens kvalitāti, sekmēt aprites ekonomikas darbību, palielināt otrreizējās pārstrādes apjomu un aizsargāt dabu. Šo tiesību aktu un politikas īstenošana ir būtiski svarīga vides aizsardzības mērķu sasniegšanai. Tādēļ Eiropas Komisija pieņēma Vides politikas īstenošanas pārskatu (EIR) — instrumentu, kura nolūks ir palīdzēt valstīm novērst sistēmiskus šķēršļus, kas traucē integrēt vides jautājumus citās politikas jomās, norādot uz vides politikas nepilnīgas īstenošanas iemesliem. EIR ir regulārs cikls, kuru veido analīze, dialogs un līdzbiedru atbalsts. Šajā faktu lapā ir apkopoti 2019. gada aprīlī publicētās otrās EIR paketes rezultāti.

Valsts profils

Latvija ir viena no valstīm ar visbagātīgāko bioloģisko daudzveidību Eiropā un iedibinātām dabas aizsardzības tradīcijām. Lai gan sūdzību un pārkāpumu skaits vides politikas īstenošanas jomā Latvijā ir neliels, problēmas joprojām pastāv.

Svarīgākie panākumi, kas minēti 2019. gada EIR

- + Vides aizsardzība Latvijā ir labā līmenī, jo īpaši attiecībā uz gaisa un peldūdeņu kvalitāti.
- + Valsts ir panākusi zināmu progresu atkritumu apsaimniekošanas jomā: kompostēšanas rādītāji ir uzlabojušies, un pakāpeniski tiek paaugstināts poligonu nodoklis.
- + Latvijai ir labas iespējas uzlabot mazo un vidējo uzņēmumu informētību un vēlmi savā darbībā nodrošināt resursu efektīvāku izmantošanu.

PARAUGPRAKSES PIEMĒRI NO LATVIJAS

- + Aizsargāta zaļā infrastruktūra un ūdenstilpes Zemgales reģionā un Lietuvas ziemeļos.
- + LIFE-Nature projekts "Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā".
- + Latvijā sabiedrībai, jo īpaši fiziskām personām un NVO, ir plašas iespējas saņemt tiesisko aizsardzību ar vidi saistītās lietās. Latvijā ir labi izstrādāti tiesību akti par piekļuvi informācijai un sabiedrības līdzdalību. Kā lieliskus piemērus šo tiesību īstenošanai praksē var minēt atvērtās pārvaldības rīcības plānu un Vides konsultatīvās padomes darbu.

Lielākie izaicinājumi, kas minēti 2019. gada EIR

Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu apsaimniekošana Latvijā joprojām sagādā problēmas, jo īpaši tādēļ, ka neizdodas samazināt poligonos apglabāto atkritumu daudzumu: atkritumu poligonos joprojām nonāk 64% sadzīves atkritumu salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju, kas ir 24%. Pastāv risks, ka Latvija nerasniegs 2020. gadam noteikto mērķi nodrošināt atkritumu otrreizējo pārstrādi 50% apmērā un samazināt poligonos apglabāto bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzumu. Latvijai būtu jāturpina paaugstināt poligону nodokli un jānovirza šie līdzekļi tādu pasākumu veikšanai, kas veicina otrreizējo pārstrādi, vienlaikus uzlabojot un paplašinot atkritumu, tostarp bioloģiski noārdāmo atkritumu, dalītu savākšanu.

Resursu izmantošanas efektivitāte

Resursu izmantošanas efektivitāte (cik efektīvi ekonomikā tiek izmantoti ražošanai patērētie materiālie resursi) Latvijā kopš 2010. gada nav uzlabojusies. 2017. gadā šis rādītājs bija 0,51 EUR/kg, ievērojami atpaliekot no ES vidējā rādītāja, kas ir 2,04 EUR/kg.

Tādu MVU īpatsvars, kas ir veikuši pasākumus resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošanai un ir ieguldījuši ekoinovācijā, ir mazāks nekā vidēji Eiropas Savienībā, neskatoties uz to, ka tādu MVU skaits, kas ir izmantojuši valsts atbalsta pasākumus videi draudzīgu izstrādājumu ražošanai, krietni pārsniedz ES vidējos rādītājus. 2017. gadā Latvija ieņēma 22. vietu ES Ekoinovācijas indeksā.

Komunālie notekūdeņi

Latvijā sekmīgi tiek veidota infrastruktūra, kas nepieciešama, lai nodrošinātu atbilstību Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīvas nosacījumiem, taču ir vajadzīgi vēl plašāki centieni un investīcijas. 14 lielākajās pilsētās, kur lielākoties tiek izmantotas individuālas attīrīšanas iekārtas un citas atbilstīgas iekārtas, piemēram, septiskās tvertnes, notekūdeņi joprojām netiek savākti un attīrīti atbilstoši notekūdeņu attīrīšanas noteikumiem. Turklāt vienā Latvijas pilsētā ir jānodrošina, ka komunālie notekūdeņi, kuri nonāk kanalizācijas sistēmās, tiek pienācīgi attīrīti.

Līdzbiedru atbalsts

EIR sagatavošanu atbalsta TAIEX-EIR Peer-to-Peer (EIR P2P) instruments, ar ko tiek finansēta savstarpējas mācīšanās pasākumu organizēšana starp dalībvalstu vides aizsardzības iestādēm. Latvija 2018. gadā piedalījās EIR P2P darbseminārā, kas bija veltīts zināšanu un pieredzes apmaiņai par efektīviem pasākumiem un paraugprakses piemēriem, kuru mērķis ir samazināt mājokļu apkures sistēmu radītās emisijas.

Pilnīgs Latvijas valsts pārskata teksts, pārējo dalībvalstu pārskati, kā arī paziņojums “2019. gada vides politikas īstenošanas pārskats. Eiropa, kas aizsargā savus iedzīvotājus un uzlabo viņu dzīves kvalitāti” ir pieejams šeit:

http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm

#EIRReview

EU_ENV

EUEnvironment

Publikāciju birojs

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2019

© Eiropas Savienība, 2019

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Print

ISBN 978-92-79-99270-4

doi:10.2779/781394

KH-03-19-038-LV-C

PDF

ISBN 978-92-79-99271-1

doi:10.2779/90760

KH-03-19-038-LV-N